

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามแผนพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ให้ความสำคัญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักการพัฒนา รัฐบาลจึงได้ปรับปรัชญาเป้าหมาย การพัฒนาเป็น เศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกาภิวัตน์ โดยมีกรอบความคิดอยู่ที่พอเพียง ซึ่ง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร (ธีระภัทร์ เอกผาชัยสวัสดิ์ และคณะ. 2545 : 1)

สังคมปัจจุบันติดอยู่กับวัตถุนิยม แสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาปรนเปรอตามความต้องการนั้นๆ โดยไม่คำนึงถึงความพอเพียงต่อรายได้ของคนที่ยังได้รับ และบางครั้งก็ไม่คำนึงถึงว่าการกระทำต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้คนอื่นเดือดร้อนหรือไม่ โดยเฉพาะเรื่องผิดศีลธรรมจึงทำให้เกิดปัญหาในชุมชน โดยเฉพาะเรื่องเงิน เมื่อมีปัญหาการเงินเกิดขึ้นก็ต้องมีการกู้หนี้ยืมสินจากนายทุน และคนข้างเคียงบุคคลเหล่านั้นอาจคิดผลเป็นตอบแทนเป็นดอกเบี้ย ร้อยละ 10 หรือ 20 ต่อเดือน หรือหักผลผลิตทางการเกษตร ถ้าปีไหนผลผลิตไม่ดีหนี้สินก็พอกพูนเป็นดินพอกหางหมู และสุดท้ายถูกยึดที่ทำกินตกเป็นของนายทุน ทำให้เกิดปัญหาในชุมชน พระครูไพศาลบุญวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดป่าเทพนิมิต จึงได้ชักชวนชาวบ้านรวมตัวกันเพื่อให้เกิดความสามัคคีในการแก้ปัญหาช่วยเหลือกันเอง ฟังตนเองในหมู่บ้าน เพื่อการมีชีวิตที่อยู่ดีมีสุข มีคุณค่า และศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันตามแนวคิดเรื่องการสะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิตที่มีต้นสำนักมาจาก ครูชบ ยอดแก้ว จากจังหวัดสงขลา นำมาผสมผสานกับแนวทางคำสอน ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอาจารย์สุบิน ปณีโต เป็นพระสงฆ์รูปแรกที่ดำเนินการจัดตั้ง กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในจังหวัดตราด และพระอาจารย์มนัส ชันติธัมโม เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ทอง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ได้นำแนวคิดนี้ มาประยุกต์ใช้กับแนวทางการรวมพลังปัญญาเพื่อแก้ไขปัญหาของชาวบ้านด้วยตนเอง โดยอาศัยวัดต่าง ๆ ในเขตจังหวัดจันทบุรี เป็นสถานที่ รวมพลังชุมชนเพื่อจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ขึ้น ในปี พ.ศ. 2539 ต่อมาพระครูไพศาลบุญวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดป่าเทพนิมิต ได้เล็งเห็นความสำคัญนี้จึงได้ชักชวน ผู้นำหมู่บ้านมาเป็นแกนนำที่สำคัญของกลุ่ม เช่น ผู้ใหญ่บ้านทั้ง 5

หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน เช่น กลุ่มสตรีอาสาฯ กลุ่มอาสาพัฒนา และป้องกันหมู่บ้าน เป็นต้น และใช้หลักธรรมในการบริหารจัดการและดำเนินการ ใช้เงินเป็นเครื่องมือในการเชื่อมคนให้มารวมกัน เพื่อทำกิจกรรมและสร้างคุณธรรม ให้เกิดขึ้นในจิตใจของชาวบ้าน

ในการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ นั้นมักจะพบอุปสรรคและปัญหาหลากหลายกันไป เพราะในการให้ชาวบ้านมารวมเงินกันนั้นมิเงื่อนไขและที่มาไม่เหมือนกันอุปสรรคเบื้องต้นที่พบก็คือบางหมู่บ้านเคยมีกลุ่มมาก่อนแต่ล้มเลิกไปก็ต้องพูดคุยถึงรูปแบบการทำที่ผ่านมา และชี้ข้อบกพร่องแล้วเสนอแนวทางแก้ไขจึงจะชวนตั้งกลุ่มใหม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามขั้นตอนในการตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ นั้นมีวิธีที่ชัดเจนเป็นลำดับดังนี้ (พระสุบิน ปณีโต. 2547 : 13-14)

1. การชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหาบ้านเมืองโดยชี้ให้เห็นว่าปัญหาบ้านเมืองของเรา ปัญหาในหมู่บ้านของเราเป็นอย่างไร ถูกเขาเอารัดเอาเปรียบอย่างไร หรือเสียเปรียบเขาอย่างไร ถ้าไม่รวมตัวกันในอนาคตเราจะเสียเปรียบมากขึ้นเรื่อย ๆ ในการทำความเข้าใจประเด็นนี้สามารถยกนิทานเรื่อง “เสือกับวัว” มาประกอบดังนี้ มีวัวอยู่ 100 ตัว หากินอยู่ในหมู่บ้าน อยู่มาเมื่อเสือกตัวหนึ่งเข้ามาในหมู่บ้าน พอวัวเห็นเสือกจำฝูงก็ตะโกนบอกฝูงวัวทั้งหลายให้วิ่งหนีไม่คิดสู้ ในที่สุดก็ถูกเสือกจับกินไปวันละตัวทุกๆ วันจนเหลือเพียง 10 ตัว ในที่สุดวัว 10 ตัว ที่เหลือก็กลับมาคิดกันว่าเราตัวใหญ่กว่าเสือกมีเขาเป็นอาวุธ ในขณะที่เสือกซึ่งตัวเล็กกว่าเรามีเขี้ยวและความไวเป็นอาวุธ ถ้าสู้กันตัวต่อตัวอาจสู้เสือกไม่ได้ แต่ถ้าเรารวมตัวกันต้องสู้เสือกได้แน่นอน ว่าแล้ววัวที่เหลือก็วางแผนเพื่อสู้เสือกโดยให้วัว 4 ตัว วิ่งเข้าไปชนขาเสือกทั้ง 4 ข้าง พอเสือกล้มลง ตัวที่เหลือก็ให้เข้าไปรุมกันขวิด วันรุ่งขึ้นวัวก็ออกหากินตามปกติ เสือกออกมารอเพื่อจับวัวกินตามปกติเช่นกัน แต่พอเสือกเดินเข้ามาวัวก็ไม่ถอยวัว 4 ตัว วิ่งเข้าไปชนขาเสือกจนเสือกล้มลงวัวที่เหลือก็เข้าไปรุมขวิดต้องเสือกจนไล่ทะลักเสือกก็ตายในที่สุด

จากนิทานเรื่องนี้สามารถตั้งคำถามได้ว่า ในหมู่บ้านเราใครคือวัว และใครคือเสือกชาวบ้านคือวัว และนายทุนต่างๆคือเสือก แล้วชี้ให้เห็นต่อไปอีกว่า ที่ผ่านมามีใครมีเงินเหลือก็นำไปฝากธนาคาร ใครขาดเงินก็ไปกู้ธนาคาร กู้นายทุนนอกระบบ การนำเงินไปฝากธนาคารทางธนาคารจ่ายดอกเบี้ยให้เพียงเล็กน้อย แต่ชาวบ้านต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเดินทาง ตอนไปกู้ก็เช่นกันทางธนาคารคิดดอกเบี้ยแพงขึ้นซึ่งดอกเบี้ยที่เสียไปก็ไม่เคยมีผลกลับมาให้ผู้กู้เลย เสียแล้วเสียเลยเจ็บป่วยธนาคารก็ไม่เคยมาดูแลช่วยเหลือ อย่างดีถ้าตายลงไปธนาคารอาจให้มอเตอร์ไซด์ส่งพวงหรือรถมาให้ สักพวง ก็เท่านั้น คำถามต่อไปคือว่า เมื่อในหมู่บ้านมีทั้งคนมีเงินเหลือใช้ มีทั้งคนมีเงินไม่พอใช้ ทำไมไม่ช่วยกันเอง ทำไมต้องนำเงินไปช่วยคนนอก ไปช่วยธนาคาร คนที่ร่ำรวยก็คือธนาคาร คนที่ยากจนลงก็คือพวกชาวบ้านด้วยกัน หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่างคนต่างอยู่อย่างนี้ชาวบ้านก็จะเป็นเหมือนวัวที่ถูกเสือกกินไปวันละตัว ๆ แต่ถ้าบรรดาวัวทั้งหลายมารวมกลุ่มกัน

ทั้งนี้ ทั้งจน มาตั้งกลุ่มร่วมกันคนมีก็สะสมเงินมากหน่อย คนจนก็สะสมน้อยหน่อยตามกำลังเงินที่รวมกันได้ ก็นำไปช่วยกันเองในหมู่บ้านในชุมชนคนฝากก็ได้เงินปันผลคนกู้ก็ได้เงิน ไปใช้ในสิ่งที่จำเป็นเพียงเสียค่าบำรุงให้กับกลุ่มซึ่งค่าบำรุงก็ไม่ได้นำไปไหนนำไปจัดสรรเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกทุกคน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าคลอดบุตร ด้ายไปมีค่าฌาปนกิจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีค่ามากกว่าพวงหรีดที่ธนาคารนำมาให้หลายเท่า นี่คือการไม่ยอมแพ้เสีย เป็นการหันหน้าสู้เสีย

2. ใช้เศรษฐศาสตร์แนวพุทธในการแก้ปัญหา โดยต้องใช้ธรรมนำเงิน ทุกคนต้องหันหน้ามาทำบุญร่วมกัน ซึ่งการทำบุญนั้นสามารถทำได้โดยการนำเงินมาฝากรวมกันและให้คนกู้ เพราะการที่คนตกทุกข์ได้ยากเผชิญกับปัญหาเขาต้องการที่พึ่ง ซึ่งเราสามารถให้เขาพึ่งได้เรียกว่า “ได้ทำบุญร่วมกัน” ดังนั้นเมื่อคนมากู้เงินที่เราฝากไว้ไปประกอบอาชีพ ไปใช้หนี้ ไปลงทุนค้าขาย หรืออะไรก็แล้วแต่ ก็เป็นการสงเคราะห์เขาจึงเป็นการทำบุญ นำหลักเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธมาเป็นแนวทางโดยหลักธรรมบอกว่า “เมื่อได้ทรัพย์มาแล้ว ต้องแบ่งเป็น 4 ส่วน” คือ 1) เลี้ยงตัวเองและครอบครัวให้เป็นสุข 2) เอาไปลงทุนทำการค้าขาย 3) เอาไปเสียภาษี และบำเพ็ญกุศล 4) ให้เก็บออมไว้ในยามภัยพิบัติหรือเมื่อแก่ชรา

จากแนวคิดทั้งสองแบบดังกล่าว จึงได้ชวนให้ชาวบ้านมาตั้งกลุ่มสังฆะฯ ร่วมกันในชุมชนวัดป่าเทพนิมิต โดยการนำเงินมาฝากรวมกัน แล้วปล่อยให้คนกู้ ช่วยเหลือกันเองในชุมชน นอกจากนี้ผลกำไรจากการกู้ยืมซึ่งก็คือค่าบำรุงจ่ายให้กับกลุ่มนั้นจะเป็นเงินปันผล และนำไปจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการสำหรับสมาชิกที่เจ็บป่วย เป็นเงินฌาปนกิจ และสวัสดิการอื่น ๆ

เมื่อตั้งกลุ่มได้สำเร็จก็ประชุมคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่มขึ้นมาหนึ่งชุด มีประธาน กรรมการรับเงินออม กรรมการจ่ายเงินกู้ กรรมการรับเงินกู้ส่งคืน และกรรมการกองทุนสวัสดิการ ซึ่งจะทำงานกันแบบเครือญาติ แบบพี่น้องกัน ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัวแน่นอนมากนักจะยืดหยุ่นตามความเหมาะสม คณะกรรมการก็ทำงานแบบเสียสละจริงๆ ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนทำงานฟรีถึง 2 ปีจึงจัดสรรเงินจากสวัสดิการเป็นค่าตอบแทนบ้างพอได้ค่าน้ำมันรถมาทำงาน

วิธีการสำคัญที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มสังฆะฯ วัดป่าเทพนิมิต คือ การสร้างฐานปัจเจกชนไปสู่ระดับที่กว้างขึ้น โดยจุดเน้น 3 ประการ คือ การสร้างคน สร้างวิธีทำงาน และสร้างชุมชน/สังคม (สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม, 2545: 18-19)

1. สร้างคน วิธีการสร้างคนที่เป็นจุดเด่นของกลุ่มสังฆะฯ ได้แก่

1.1 พระสงฆ์และฆราวาสมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี อันเนื่องมาจากความเลื่อมใสศรัทธา

1.2 สมาชิกมีสำนึกรับผิดชอบร่วมกันในฐานะเป็นเจ้าของไม่ใช่เพียงผู้รับประโยชน์

1.3 สมาชิกมีศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกันในสถานภาพ และในสิทธิประโยชน์

จึงสามารถเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันและวิสัยทัศน์ในอนาคต

1.4 สำนึกความรับผิดชอบต่อชุมชน ทำให้สมาชิกต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนไปพร้อม ๆ กัน จึงมีการแบ่งปันสู่ผู้ยากไร้ด้วยการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข

2. สร้างวิธีทำงาน วิธีทำงานที่น่าสนใจของกลุ่มนี้จะสะสมทรัพย์ได้แก่

2.1 การเชื่อมโยงภูมิปัญญาชาวบ้านกับเทคนิควิธีการสมัยใหม่ที่เลือกสรรมาใช้

2.2 ใช้วิทยากรชาวบ้านที่ได้รับการฝึกอบรมวิธีการสมัยใหม่ เช่น AIC, FSC และแผนที่ความคิด เพื่อนำไปใช้ในการระดมความคิดจากสมาชิก

2.3 ใช้คนเป็นศูนย์กลางทั้งในการสร้างองค์ความรู้ การปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การมีส่วนร่วมร่วมการได้เรียนรู้กระบวนการและผลงาน และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4 ใช้วิธีเรียนรู้โดยกลุ่มเป็นการสะสมข้อมูลความคิดเห็นและนำประสบการณ์ในการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนกันโดยการสรุปบทเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การระดมสมอง การจัดเวทีชาวบ้าน

2.5 มีการติดตามประเมินผลตลอดเวลาโดยกลุ่ม เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพื่อการวางแผนงานในอนาคต

2.6 พระสงฆ์เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ แต่ไม่ใช่ผู้นำ พระและชาวบ้านจะเดินไปด้วยกัน แต่ไม่ใช่พระเดินนำชาวบ้านเดินตาม จึงเกิดการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้าน

2.7 ใช้วิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ให้เสร็จภายในวันเดียว เพื่อไม่ให้เกิดกรรมกรและสมาชิกต้องเสียสละเวลาในการทำมาหากินมากเกินไป

3. สร้างชุมชน/สังคัม เป็นการขยายผลจากคน/กลุ่ม สู่ ชุมชน/สังคัม โดยวิธีการต่อไปนี้

3.1 จัดเวทีชาวบ้านและเวทีชุมชน โดยเชิญบุคคลภายนอกเข้าร่วมในการนำเสนอผลงาน ทั้งที่เป็นจุดแข็งจุดอ่อน วิธีการเช่นนี้มีผลในการก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่ผู้ปฏิบัติ และขณะเดียวกันมีการขยายผลอย่างน้อยในระดับแนวคิดสู่ชุมชน/สังคัม

3.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการศึกษาดูงาน โดยการนำบทบาททั้งผู้ให้ และผู้รับทำให้เกิดการขยายผลที่ชัดเจนขึ้นในวิธีปฏิบัติ

3.3 ขั้นตอนที่ 1 และ 2 นำไปสู่การสร้างเครือข่ายในงานประเภทเดียวกัน หรือเพื่อแก้ปัญหาทำนองเดียวกัน หรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่คล้ายคลึงกัน ช่วยให้เกิดการรวมพลังในวงกว้างและยั่งยืน

3.4 การรับฟังการประเมินผลจากภายนอก ช่วยให้เกิดการมองตนเองและการเรียนรู้ชัดเจน และกว้างขวางขึ้นทำให้มองเห็นช่องทางในการปรับปรุงแก้ไขและแสวงหาความร่วมมือในวงกว้าง

จากการก่อตั้งกลุ่มสังคัมสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต มาเป็นระยะเวลา 10 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2542 มีสมาชิกแรกเข้า 201 คน มีคณะกรรมการในการบริหารครั้งแรก 9 คน

มีเงินออมสะสมครั้งแรก 15,370 บาท จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2552 มีสมาชิก 1919 คน คณะกรรมการในการบริหาร 22 คน มีเงินออมสะสมรวม 4,999,990 บาท มีเงินกองทุนสวัสดิการรวม 4,207,723 บาท เพื่อช่วยเหลือสมาชิก คลอดบุตร เจ็บป่วย ตาย และเป็นทุนการศึกษา การที่กลุ่มฯ เติบโตและเข้มแข็งได้เป็นเพราะกลุ่มฯ ได้นำหลักธรรมทางพุทธศาสนาไปใช้ในการบริหารจัดการ จึงทำให้กลุ่มมีการพัฒนาและสามารถช่วยเหลือสมาชิกได้พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ชาวบ้านมีความสามัคคี และมีความเสียสละเอื้ออาทรกัน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและศึกษาว่า หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่ใช้ในการบริหารจัดการ ของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต จังหวัดจันทบุรี นั้นใช้หลักธรรมอะไรบ้าง และเมื่อนำไปประพฤติปฏิบัติในลักษณะใด อีกทั้งมีองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อการใช้หลักธรรมในการบริหารจัดการของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต จังหวัดจันทบุรี ที่ทำให้เกิดการพัฒนาของคนและชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบหลักธรรมในการบริหารจัดการของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สามารถเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงในการบริหารจัดการของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ ซึ่งสามารถทำให้กลุ่มมีการพัฒนาและสามารถช่วยเหลือสมาชิกได้พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นทั้งในด้าน ร่างกาย และจิตใจ ชาวบ้านมีความสามัคคี และมีความเสียสละเอื้ออาทรกัน และสามารถทำให้เกิดการพัฒนา คน และชุมชน ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษากับสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ใน 5 หมู่บ้าน มีสมาชิกจำนวน 1,219 คน (ทะเบียนสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์. 2554 : 6)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษากับสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ได้คัดเลือกจากสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เป้าหมายโดยใช้หลักความน่าจะเป็นในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพ
- 4) อาชีพ
- 5) การศึกษา
- 6) รายได้
- 7) ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ หลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย

2.2.1 ขรวาสาธรรม 4

2.2.2 สังคหวัตถุธรรม 4

2.2.3 พรหมวิหารธรรม 4

2.2.4 อริยสัจธรรม 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคคล ดำเนินการบริหารด้านการสะสมทรัพย์ของวัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี เพื่อช่วยเหลือสมาชิก ตลอดจน

เจ็บป่วย ตาย เป็นทุนการศึกษา และช่วยเหลือสมาชิก ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นทั้งในด้านร่างกาย และจิตใจ

2. หลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยการใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา 5 ประการ คือ

2.1 ขรรษาธรรม 4 หมายถึง ความจริงใจ เป็นคุณธรรมที่มีความจำเป็นสำหรับคนที่เกี่ยวข้องกัน คนที่จริงใจต่อกันย่อมสามารถปรับความเข้าใจกันได้ง่ายและมักจะประสบความสำเร็จทั้งในการทำงานและการคบหาสมาคมกัน หลักธรรมสำหรับพัฒนาชีวิตสังคมได้เป็นอย่างดี

2.2 สังคหวัตถุธรรม 4 หมายถึง หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมหรือในหมู่คณะจำเป็นต้องมีสิ่งที่จะมายึดเหนี่ยวจิตใจและประสานหมู่คณะไว้ให้เกิดความสามัคคีและเพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข

2.3 พรหมวิหารธรรม 4 หมายถึง ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม ธรรมเป็นหัวใจของผู้ใหญ่ เป็นธรรมประจำใจอันประเสริฐหรือหลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ 4 ประการที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ ทำให้การดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนในทางที่ดีซึ่งจะทำให้เป็นที่รักใคร่ของคนทั่วไป

2.4 อริยสัจธรรม 4 หมายถึง คือ ความซื่อสัตย์ ต่อตนเองและต่อกลุ่มเป็นประการแรก โดยได้ทำให้เป็นรูปธรรม คือ การออมเงิน การบริหารจัดการเงินของสมาชิก การนำเงินออมให้แก่สมาชิกผู้และได้จัดเป็นสวัสดิการต่าง ๆ

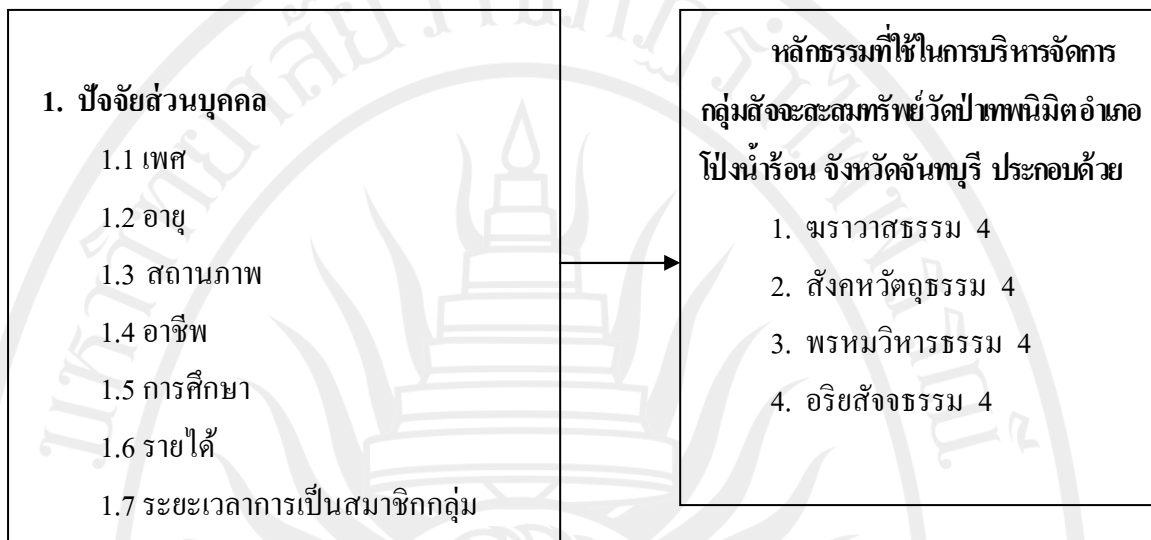
3. การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมทั้งในส่วนที่เป็นคณะกรรมการและกลุ่มสมาชิก ที่มีหน้าที่โดยตรงและโดยอ้อม เพื่อความมั่นคงของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ วัดป่าเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น (I.V.)

ตัวแปรตาม (D.V.)



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สมาชิกที่มีเพศต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ที่แตกต่างกัน
2. สมาชิกที่มีอายุต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ที่แตกต่างกัน
3. สมาชิกที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ที่แตกต่างกัน
4. สมาชิกที่มีอาชีพต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ที่แตกต่างกัน
5. สมาชิกที่มีการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ที่แตกต่างกัน
6. สมาชิกที่มีรายได้ต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ที่แตกต่างกัน
7. สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ที่แตกต่างกัน